

دهقى گفتوگۆى سايتى بۆيىشەوۈ لىگەل "سالار رەشىد" لەسەر دوا رووداۋەكانى ناو يەككىتى نىشتىمانى كوردستان

سازدانی / سىروان ئەمىن
sirwanlatif@yahoo.com

پىمان خۆشە ۋەك سايتى بۆيىشەوۈ، دىمانەيەك لىگەل نوسەرى چەپ و كۆمۇنىستى كوردستانى عىراق سالار رەشىد سازبەين لەسەر دواترىن رووداۋەكانى ناو رىزەكانى يەككىتى نىشتىمانى كوردستان. بىگومان ئەم رووداۋە دەنگدانەۋەيەكى گەۋەرى بەخۇيەۋە بىنى چ لەئاستى كۆمەلگەي كوردستانى عىراق ۋە چ لەئاستى مېدىيا كوردى و عەرەبىيەكاندا كە تا ئەم كاتەيش بەردەۋامە. قسەو شىكردنەۋەي جىاۋازى لى دەكرى و ھەركەس و لايەنىك بەپىي بۇچوون و لىكدانەۋەي خۇي مەسەلەكان دەخاتە روو، بۇيە ئىمە پىمان باش بوو گۆيىستى نەزەر و تىروانىنى ئىۋەبىن لەسەر ئەم رووداۋە، بەو ھىۋايەي سودمەندىبىت بۇ خۇيەرانى سايتەكەمان و بتوانىن چەند مەسەلەيەك لە روانگە و دىدى تەرەۋە بخەينە روو.

بۇ پىشەۋە: ھەرۋەكۆۋ ئاگادارن، ئەم يەكدوو مانگەي دوۋايىدا، دەنگوباسى كىشە و مەلانىيەك كە لە نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستاندا ھەبوۋە، سنوورى ئەو حىزبەي بىرپوۋە و ئىستا ئىتر بۆتە جىگەي قسەۋباسى نىۋو خەلك. ئايا بۇ لىكدانەۋەي ئەو مەسەلەيە، پىۋىستە مەرو بگەرپىتەۋە بۇ سالانىكى زووترى مېژوۋى ئەم حىزبە، ۋەيان نەخىر لە نىۋو ھەنومەرجى ھەنوۋەكەي ئەو حىزبە بۇي بگەرى؟ ھەرۋەھا ئەگەر بكرى راي خوت لەسەر ھۆكارەكانى ئەم مەلانىيە بخەيتە روو.

سالار رەشىد: سەبارەت بەۋەي، بۇ لىكدانەۋەي ئەم مەلانىيەي نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستان، ئەبى مەرو لە كۆيدا سۇراخى بكت، بە بىرۋاي مەن، سەرەتا ئەبى سەروشت و خەسلەتى كىشەكە، دەستەبەندىيەكان، نامانج و خواستەكانىمان لا مەعلوم بىت، بەبى ئەمە ناكرى بزانىن سەرچاۋەي ئەم مەلانىيە ھەلقولۋى مېژوۋىەكى كۆنترە، ۋەيان لە زەمىنەي ئىستادايە.

يەككىتى نىشتىمانى كوردستان ھەر لەسەرەتاي دروستبوۋىەۋە، لە تىكەلەيەك پىكەت، كە لىگەل خۇيدا تۆۋى كىشە و ناكۆكى و مەلانىيە لە خۇ گرتبوۋ، كە سەرەنجام بە ۋازھىنان، دەرکردن، سوكردن، جىابوۋنەۋە و شەپ و كوشتن و زىندان، ۋەيان پىكەتەن لىگەل يەكدى كۆتايى ھاتوۋە.

يەككىتى نىشتىمانى كوردستان ۋەك رىكخراۋىكى نۆي، چەپ، پىشتەستوو بە ھىزى كۆمەلانى خەلك، دژى ئىمپىريالىست خۇي لەبەرەمبەر شىۋازى پارتى و بارزانى بە كۆمەل ناساند. ئەم شىۋازە لە دواي شىكستى بزوتتەۋەي كوردايەتى بە رابەرايەتى ھىز و رابەرىكى تەقلىدى ۋەك پارتى و بارزانى، كە بە ئىران و ئىسرائىل و ئەمىرىكاۋە كلكى گرىي خواردبوۋ، شانبەشانى گەۋرەبوون و رىزبەستنى ھىزىكى گەۋرەي كرىكاران و زەحمەتكىشانى شارى و پەرەسەندىنى بىروباۋەرى چەپگەرايى، زەمىنەي لەبارى بۇ لە ئارادا بوو. بەلام پىكەتەن رىكخراۋىكى ئەو جۆرە كە گرنگترىن مەسەلەيەك بۇيان، چۆنىەتى كۆكردنەۋەي ھىزىكى جەماۋەرى پانوپۇر بوو، ئەژىر ھەر ناۋنىشانىكەدەي، ھەر لە كرىكارىكى چەپ و كۆمۇنىستەۋە ھەتا ئەگات بە سوار ناغا و رەھىم ناغا، بى ناكۆكى و مەلانى نايىت. بۇيە بەبىرۋاي مەن گەۋرەترىن ناكۆكىي و مەلانى ئە نىۋو يەككىتى نىشتىمانى كوردستاندا، ناكۆكى نىۋان چەپ و ماركسىستەكان لەلايەك، راست لەلايەكى تر بوو. چەپ و ماركسىستەكان تىكەلۋىپىكەل و نارۇشن بوون، ئەژىر كارىگەرى بىروباۋەرى ماۋىدا بوون، يانى عەشق و غەرىزەيەك بۇ كرىكار و كۆمۇنىزم و سۇسىالىزم ئالودە بە نەتەۋەپەرستى بوو. ھەر ئەمە بۇخۇي سەرەتاي دوۋرىانىكى پىشان ئەدا. مەبەستەم ئەم چەپە كۆمەلەي ماركسى لىنىنى (كۆمەلەي رەنجەدەرانى

كوردستان) له لايهك و بزوتنهوه و خه تي گشتي له لايهكي تر نيبه، به لكوو مه به ستم نه وهيه كه نه مملانييه له نيو خودي كومه له شدا بوو. ههروهها مه به ستم له وهش، ناكوكي نيوان نهو خه ته نيبه كه به ناوي ريبازي نارامه وه كاربان نه كرد و پاشان به ناوي نالاي شورشه وه جيا بوونه وه، به لكوو مه به ستم له ته يفيكي فراواني نه دنامان و كادراي كومه له يه، كه نه يتواني رابهري سه رشناس و به ئوريتهي خو يبيته دهر، وه ته نانهت وهك خه ت و بايش نه يتواني خو بنويئي، و تارده يهكي زوريش له گه ل خه تي نالاي شورش چوو بوونه نيويهك و زورجار رابهراي نهو خه ته وهك سه رشناسي نه م چه په تارييف نه كران. نه كرى بليين كه سالي 84 نهو ساليه يه كه ئيتر نه م چه په له نيو كومه له نوزي ئي برا.

هه رچي كي شه و مملانييه كي تر كه هه بووييت، زياتر له سه ر جيگه وريگه و شه ري ده سه لات بووه، كه متر له سه ر مه سائيليكي سياسي فكري بووه، وه بو نه مه ش كوتله و ده سه ته به ندي هاتوته ناراه.

نهو كي شه يه ي كه ئيستا له نيو يه كي تي له نارادايه، كه 22 كه س له رابهرايه تي نه م حيزبه، كه له نيوياندا 8 نه دنامي مه كته بي سياسي تي دايه، ياداشتيكيان داوه ته جه لال تاله باني و هه نديك داخوازييان خستوته به رده م، به پيي نهو داخوازانه و خاوه نه كاني بيت، بي جگه له شه ري جيگا وريگا و ده سه لات شتيكي تر نيبه. ياني له نيو رابهرايه تي يه كي تي دا دوو ده سه ته به ندي هاتوته ناراه، نه ويش ده سه ته به ندي به شيكي مه كته بي سياسي و سه ركردايه تي كه نه وشيروان و كو سرت و فه ره يدون له نيوياندا ن، له به رامبه ر ده سه ته به ندي به شيكي تر كه جه لال تاله باني نوينه رايه تي نه كات. له نيوان نه م دوو ده سه ته به ندي به شيكي تر ماوه كه بي ده نگه و به هيچ لايه كدا لاي نه داوه.

نه مانه هيچ مه سه له و پلاتفورميكي سياسيان نيبه، داواي ئالوكور له ده سه لاتي سكرتيري گشتي و ئالوكور له ليپرسراوي تي هه نديك جيگا له حيزب و حكومه ت نه كهن، ياني لابردي هه نديك و جيگرتنه وه بيان به هه نديكي تر. هه نديك جاريش نه م نيازانه به وشه گه ئي ئالوكوري دي مو كراسي، ريفورم، پاكسازي و چاكسازي ده پيچنه وه.

له راستيدا نه وه ي شه ري له سه ره، نهك هه ر په يوه ندي به خه لكه وه نيبه، به لكوو په يوه ندي به وخه لكه ي ناو خودي يه كي تي شه وه نيبه كه نه بوونه ته پياوي يه كيك له مانه. دياره شه ري ده سه لات، له ئيستا دا، ياني شه ر له سه ر وه رگرتني كليلي سه روه ت و سه رمايه، نه مه ش به ماناي نه وه نيبه كه نه مانه نهو كليله يان وه رنه گرتوه وه يان پييان نيبه، به لكوو له سه ر نه وه يه كه به و كليله رازي نين و پييان وايه نهو كليلانه ي كه خه زينه ي گه و ره تر نه كاته وه، لاي نه وان نيبه و لايه ق به وانه. جا نه گه ر نه مانه له م شه ردا نهو كليله ده سگير كه ن، نهوا دياره ده ستوپيونه ن و تابعيش له مه ي ئيستا يان باشتريان به نسيب ده بيت. نه ي ده بي نهو ماناي چي بيت كه ژماره يه كي زوري ليپرسراوان كه نه دناماني سه ركردايه تيشي تي دايه، ناماده نين موچه كانيان وه رگرن و نه يگه ريبينه وه! ناخر ئيستا پله و ناو نيشان، بر ي موچه دياري نه كات، نه مه به جيا له هه ر شتيكي تر. وه يان نه م هه موو هه رايه چي به له سه ر گو ريني خه زنه داره كان؟! ناخر نه بي كه سيكي وهك فه ره يدون عه بدولقادر بو نه وه نده بو نه م مه سه له يه به مشور بيت؟! دياره نهو هه موو سه روه ته ي كه پيگه وه ي ناوه، به پارهي سه رده مي فه رمان به ري تي خو ي، له شه رواني كه ركوك به يه كيه وه ناوه! ناخر نه بي كه سيكي وهك كو سرت ره سول بو نه وه نده بو نه م مه سه له يه به مشور بيت؟! دياره نهو هه موو سه روه ته ي كه پيگه وه ي ناوه، به پارهي سه رده مي فه رمان به ري تي خو ي، له فه رمانگه ي كشتوكاني هه ولير به يه كيه وه ناوه! نه مانه ريك نه ئين، ني مه زور ترمان له مه ي ئيستا پي نه بر يت. نه مانه ريك نه ئين، ني مه زور تر له فلان خي رمان بو يه كي تي بووه، بو يه مه غدوورين. نه مانه ريك نه ئين، نه بي سه رمايه ي پو ئوپاره به قه ده ر سه رمايه ي سياسي بيت. دياره مه به ستيان له خودي جه لال تاله باني نيبه، نه وان بي ستويينج سال به ر له ئيستا، له به رامبه ر ره خنه و نار ه زايه تي له به رامبه ر ده سه لاتي مام جه لال، نه يان

وت، مام جه لال دهمسپی نیهمیه! وه هدر نیستاش جه ختیان له سهر ههمان شت کردوتهوه، نهووتنا ههموو له سهر نهوه ریککهوتون، که جه لال تاله بانی سیمبولی یه کیتهیه. به لام نه مانه گله بیان له ته قسیماته کانی نه م که سه یه.

له راستیدا نه مانه نه یانه ویت دزیک به دزیک تر، رهشوه خوریک به رهشوه خوریک تر، مافیایه که به مافیایه کی تر بگورن. وهیان به چ پویه که وه نه مانه باسی نالوگوری دیموکراسی له نیو یه کیتهیدا نه که ن، له کاتیگدا که نهوشیروان مسته فا نالا هه لگری نه م کاره بیت! گوايه وتویه تی یه کیتهی نه گه رینمه وه سه رده می سالی 84! ناخر خو یه کیتهی ههر نه و دمه بوو، جه لال تاله بانی به مه لا به ختیاری وت، که خیلافت له گه ل یه کیتهی هه یه، پیویست ناکات به دزیه وه له دزی یه کیتهی کار بکهیت، بچو ریکخراوی خو ت پیگه یینه، نیهمه کومه کیشیت نه که یین! که چی زوری نه برد شه وکه تی حاجی مو شیر و روسته می نارده سه رمانه که یی و به دیلی بویان هینا. ناخر نالوگوری دیموکراسی و گیرانه وهی یه کیتهی بو سالی 84 یانی چی، که نهوشیروان ههر نه و دمه وتبووی نیهمه له گه ل به عس ریککهوتووین، پرس به نه ندام و کادر و پیشمه رگه ش ناکه یین، چونکه خومان شو رشان کردوه و خوشمان مفاووزات نه که یین!

بو پیشه وه: نیوه پیستان وایه که مه سه له ی کوتله و بال کاریک ی ناساییه له ناو ههر حیزبیکدا، به ددر له وهی هه لگری چ نایدیایه که؟ وه نایا نه و بالانه دهنه به هیزکردنی سه رجه م هه یکه لی گشتی و نامانچی سه رکه کی نه و حیزبه؟

سالار رهشید: مه سه له ی سه ره لندان وهیان له نارادابوونی بال و کوتله له نیو نه حزبدا دیارده یه کی ناساییه، بو ههموو حیزبیک واریده که بال و کوتله ی تیدا نییه، بال و کوتله ی تیا دهرکه وی، وهیان بال و کوتله ی تیدا بیت و بیووکیته وه، وهیان بال و کوتله یه که نه مینی و یه کیکی تر سه ره لندا ت. نه مانه به زوری په یوه سته به هه لومهرج و نالوگوره کانی دنیای دهره وهی نه حزب، که کاریگه ری له سهر ناوه وهی نه حزب دانه نییت، نیتر نه و نالوگورانه له قازانچی کرانه وهی ریره وهی حیزبدا بیت، وهیان له گرتن و به بونبه سته گه یاندنی بیت. سه بارت به وهش که نایا به ددر له وهی هه لگری چ نایدیایه که، کاریکی ناساییه؟ ناساییه به و مانایه ی له دنیای واقیعدا، نه وه هه یه و واقیعه ته، به لام نه وه ترسانه که که نه و ده سته به ندی و نه و بلوکبه ندییه، له سهر هیچ نایدیایه که نه بیت، یانی سیاسی فکری نه بیت، هه روه که نه وهی که نیستا له نیو یه کیتهیدا له نارادایه، نه م جو ره له ده سته به ندی، وهیان ده سته به ندی له جو ری تابعیونئیمام و دهریش بو شیخ، نه کری مرو ههر له سه ره تاوه چه پورا سته به سه ردا به یینی. هه رچی نه گه ریته وه به ده سته به ندی و بال و خه تیگ که له سه ر بنه مایه کی سیاسی فکری سه ری هه لداوه، نه وه ناکری نینسان هه روا به موجه رده ی حوکه می به سه ردا بدات، به باش وهیان به خراپ، به وهی حیزب به هیز نه کات وهیان لاوازی نه کات، به وهی خزمه ت به نامانچی سه رکه کی و ستراتیژی نه و حیزبه نه کات وهیان نا. جاری وا ده بیت نه و ده سته به ندییه پوزه تیغه و نه و حیزبه له نامانچی کوتایی نزیک ده خاته وه وهیان حیزب له لادان له و هیل و ریپازه بو نه و نامانجه ده پاریزیت، جاری واش ده بیت به پیچه وانه وه نه و حیزبه لاواز ده کات وهیان به لایه کی ترده نه بیات.

بو پیشه وه: قسه زوره له سه ر شه خسیاته کانی ناو یه کیتهی بو وه رگرتنی ده سلات دوا ی جه لال تاله بانی، نایا نه مه هیچ له سیاست و نیستراتیژی یه کیتهی نه گوریت؟

سالار رهشید: به جیا له وهی نه مه چهنده راسته و واقیعه تی هه یه یان نا، وهیان نیمکانی هه یه یان نا، نه مه هیچ له وانه ناگوریت. هه روه کوو پیشووتریش باسم کرد. له راستیدا نه م یه کیتهیه هه رچییه کی کردبیت ههر نه مانه کردوو یانه، له سه رکوت، له کوشتوبر، له دزینی پارووه نانی ده می مندالان و له پیکه وه نانی سه روه ت و سامان، له هه لگیرساندنی شه رو ویرانکردنی مانی خه لک، له به ندوبه ست له گه ل سه دام و کونه په رستری حکومته کانی ناوچه که... هتد. راسته جه لال تاله بانی سه رچاوه ی ههموو نه وانیه، راسته جه لال دهره ینه ری نه و شانوگه ریانه یه و نه و نه کته ره کان بو ههر ده وریک دیاری نه کات، بو کوشتوبری حیزبی شیوعی و کومونیسته کان نهوشیروان، بو باسی

دیموکراتی و کۆمهنگای مهدهنی و مۆدیرنیزه مهلا بهختیار، بۆکردنهوی مزگهوتی حسینیییه له سلیمانی جهبار فهومان، بۆ راکیشانی سۆزی خه لکی خانهقین مهلا بهختیار، بۆ شهری پارتی کۆسرهت، بۆ دهست و لامل ماچکردنیش نهوه خوی باشتیرین نهکتهره، بهلام دیاره نهمانه نهکتهرهکان بوونه و نهمانه دهستوپه نهجی بوونه لهو کارانه.

بهلام من پیم وانیییه نه مەسه لهیه واقیعهتی هه بیته. جهلال نهو که سایه تییه بیندریژ و به نۆتۆریتیه یهیه له نیو یه کیته، که باقی رابه رایهتی خستۆته ژیر چهتر و سیبه ری خۆیه وه و هه میشه عامیلی لیگگریدان و ئینسیجانی دهسته به ندیییه کانی نیو یه کیته بووه. نهویش نه مه نه زانی بۆیه منه تی پیمان نییه و نه ئیته، نه گهر پیوستان پیم نییه جانتاکه م هه نه گرم و نه چه م بۆ له ندهن.

بۆپیشه وه: نه م ئالوگۆرانه چه رهنگدانه وه یه کی به سه ر خه لکدا ده بیته، له ئیستادا یان له داها توو؟

سالار ره شید: ههروه کوو باسم کرد نه مه شه ری به رژه وه ندیییه کانی خه لک نییه که مه کته بی سیاسییه که ی نوینه رایه تی بکات. نه مانه له سه ر چه وسانه وه و مژینی خوینی کریکاران و زه حمه تکیشان و بیبه شان، له سه ر سه رکوت کوشتوبه ری موخالیفان، له سه ر دزینی سهروه ت و سامانی کۆمه ل کۆکن و هیج خیلافیکیان نییه، خیلاف و شه ری نه م دوو دهسته به ندیییه له سه ر نه وه یه، که کی نه بی له و سهروه ت و سامانه ی که پیکه وه نه ی دزن زۆرتی به رکه وی. بۆیه هیج له حالی خه لک ناگۆری.

بۆپیشه وه: وه کوو نوسه ری ک، له سه ر نه م مه سه له یه، چه په یامی که ت بۆ خه لکی هه یه؟

سالار ره شید: خه لکی کوردستان نه بی هیج خوشخه یالییه کیان به م مملانییه نه ی نیو یه کیته نیشتمانی کوردستان نه بیته و هیوا و ئاواته کانیان نه ک به م کیشانه، به لکوو به م حیزبانه وه ی هه ر نه به ستن. نه م حیزبانه سانه های سانه سه لماندوو یانه که به ریژه، نوینه رایه تی خه لکی مه حرومی کوردستان نا که ن، بۆیه نه بی خه لکی کوردستان بۆ هه تایه، ریزی خویان له مانه جیا بکه نه وه. خواسته کانی نه وان ته نها به خه بات و تیکۆشان و ریزی سه ربه خوی خویان، ئیمکانی وه ده باتی هه یه.

بۆپیشه وه: له دواییدا زۆر سوپاست ده که یین بۆ نه م ده رفه ته که ره خسانت بۆ سایته بۆ پیشه وه و خوینه رانی، هیوا ی سه رکه وتنت بۆ نه خوا زین.

سالار ره شید: سوپاس بۆ ئیوه ش، هه ر خوش بن!

2004/11 /7